

PROEFVRAGEN TOETS ACHTERGRONDEN

DE EINDTOETS BESTAAT UIT 5 VRAGEN (A EN B).

PER ONDERDEEL KAN MAXIMAAL EEN HALVE PAGINA WORDEN GEBRUIKT VOOR DE BEANTWOORDING.

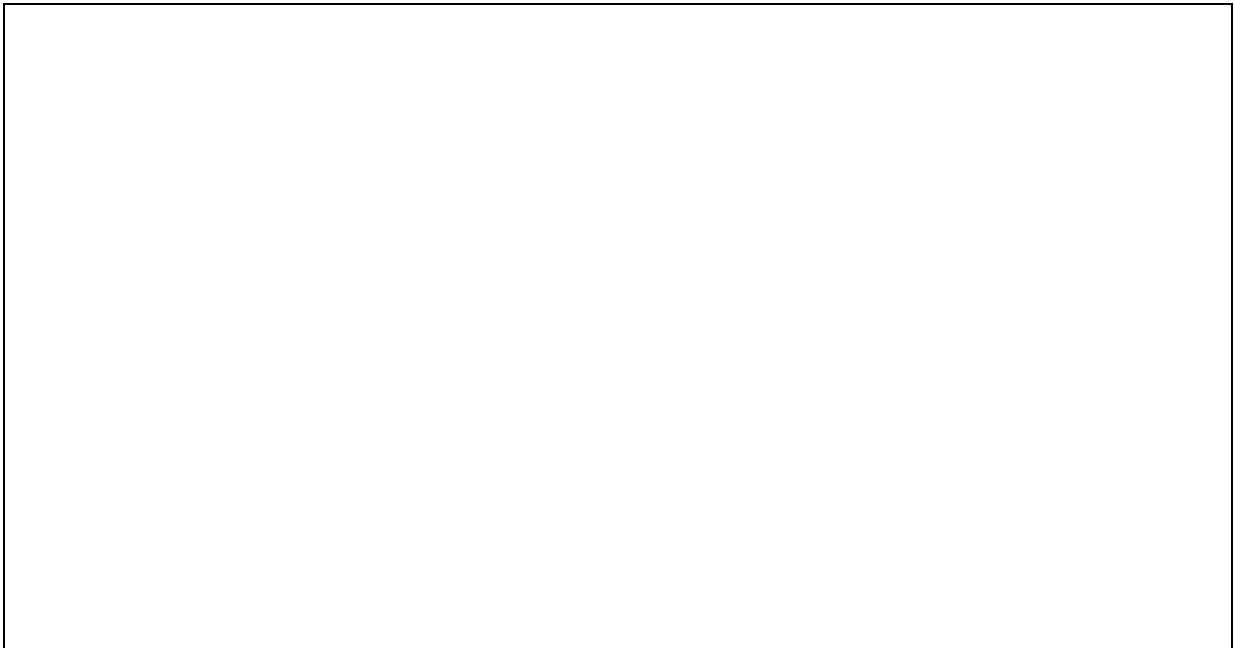
ELK ONDERDEEL LEVERT MAXIMAAL 10 PUNTEN OP.

DIT DOCUMENT BEVAT 13 VOORBEELDVragen.

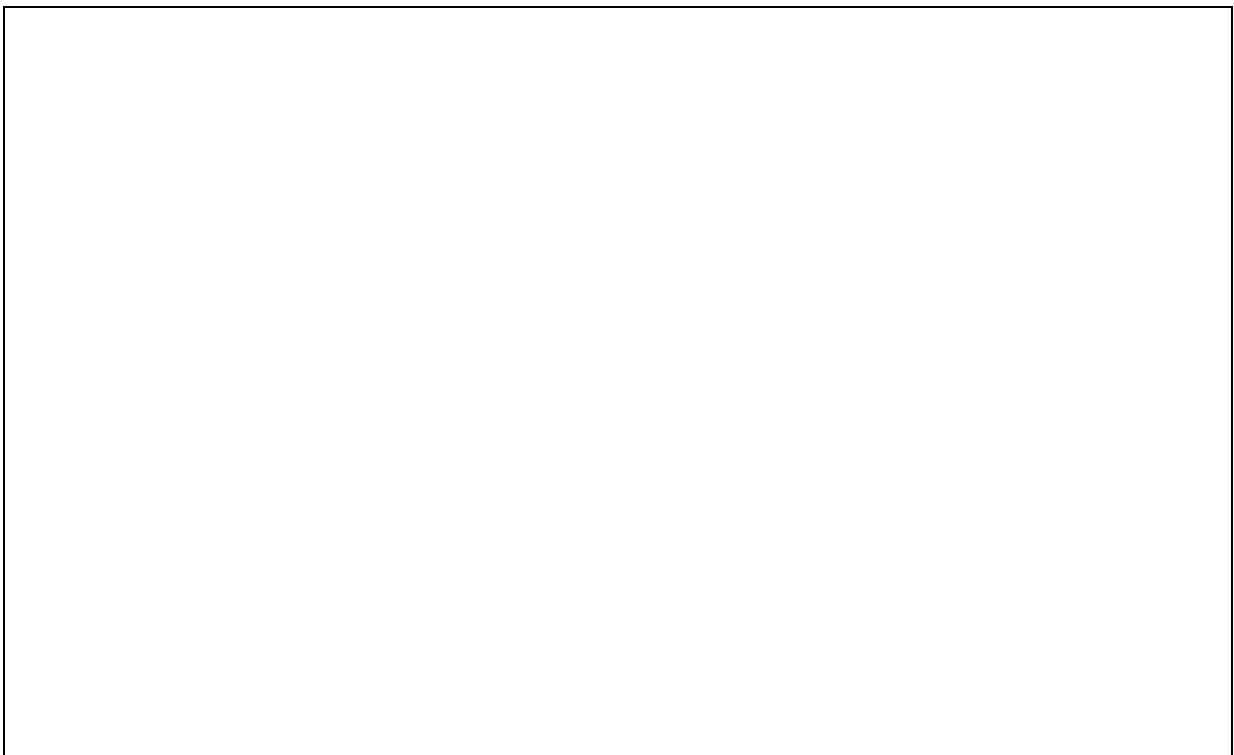
PROEFVRAGEN BIJ HFDST 2.

1. 'Een onrechtvaardige wet is geen wet', schreef Augustinus. Veel natuurrechtsaanhangers hebben hem dat nagezegd, van Thomas van Aquino tot John Finnis.

A. Waarom is de uitspraak innerlijk tegenstrijdig? Hoe kan deze tegenstrijdigheid worden weggenomen?

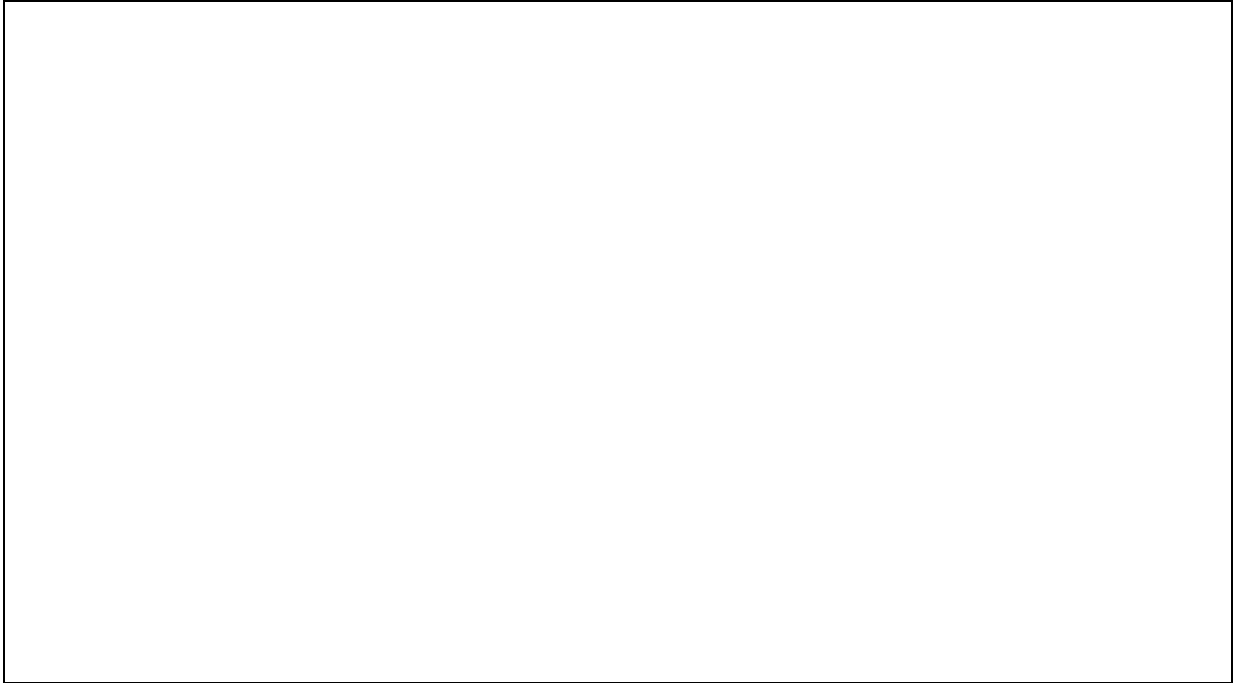


B. Leg uit hoe het beschrijvend rechtspositivisme denkt over de verhouding tussen wet en rechtvaardigheid



2. In Vijf Minuten Rechtsfilosofie (1949) schreef hoogleraar strafrecht en rechtsfilosoof Gustav Radbruch: "...er kunnen wetten zijn die zo onrechtvaardig zijn en zo schadelijk voor het algemeen belang, dat hun de gelding, sterker, het rechtskarakter ontzegt moet worden".

A. Is deze uitspraak verenigbaar met het natuurrechtsdenken? Leg uit.



B. Is de uitspraak van Radbruch verenigbaar met het normatieve rechtspositivisme? Is zij verenigbaar met het descriptieve rechtspositivisme? Motiveer je antwoord.



PROEFVRAGEN BIJ HOOFDSTUK 7

3. Het determinisme is een filosofisch concept dat stelt dat elke gebeurtenis of stand van zaken veroorzaakt is door eerdere gebeurtenissen volgens de causale wetten die de wereld regelen en beheersen. Bij een radicale interpretatie (het harde determinisme) sluit dit de menselijke vrije wil uit.

A. Gaat het Nederlandse strafrecht uit van het harde determinisme? Leg uit.

B. Sluit het harde determinisme uit dat mensen handelingsvrijheid kunnen hebben? Leg uit.

4. Op 9 april 2010 heeft de Hoge Raad beslist 'dat de Staat gehouden is om maatregelen te nemen die er daadwerkelijk toe leiden dat de SGP het passief kiesrecht aan vrouwen toekent' (LJN: BK4549).

A. Indien de Staat maatregelen treft om te zorgen dat de SGP het passief kiesrecht toekent aan vrouwen, wordt dan de negatieve of de positieve vrijheid van de SGP beperkt? Licht uw antwoord toe.

B. Artikel 9 lid 2 EVRM noemt vereisten waaraan een beperking van de godsdienstvrijheid moet voldoen om aanvaardbaar te zijn. Is dit tweede lid in overeenstemming met het schadebeginsel van Mill, zoals behandeld in *Achtergronden*? Motiveer uw antwoord.

PROEFVRAGEN BIJ HOOFDSTUK 8

5. In 1993 daagde een gehandicapte student de NS voor de rechter, omdat hem na 16.00 op station Delft geen hulp werd geboden door de NS bij het verlaten van de trein. Hij zat in een rolstoel. Tussen 9.15-16.00 was de hulp er wel. De student eiste dat de NS de hulp tot 22.00 zou aanbieden. Daarbij deed hij een beroep op het gelijkheidsbeginsel van art. 1 Grondwet.

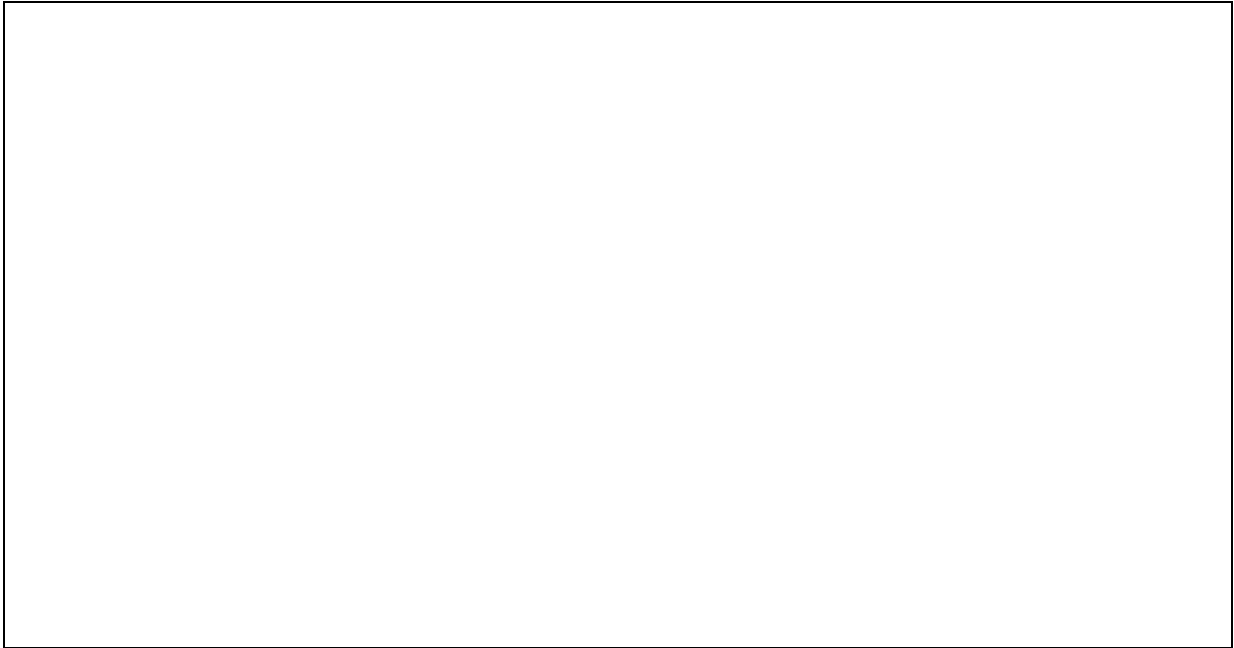
A. In welke zin vatte de student gelijkheid op: als materiële of formele gelijkheid of beide? Motiveer je antwoord

B. Van materiële gelijkheid wordt vaak gezegd dat het een 'open einde'-karakter heeft. Wat wordt daarmee bedoeld?

6.

In *Achtergronden* wordt een onderscheid gemaakt tussen formele gelijkheid en materiële gelijkheid. Voorstanders van formele gelijkheid zouden het streven naar materiële gelijkheid kunnen afkeuren door te stellen dat dit leidt tot ongelijkheid. Omgekeerd, zouden aanhangers van materiële gelijkheid het streven naar formele gelijkheid kunnen bekritisieren op grond van hetzelfde argument: het veroorzaakt ongelijkheid.

A. Beschrijf beide vormen van gelijkheid.



B. Geef aan op welke manier het streven naar formele gelijkheid enerzijds en het streven naar materiële gelijkheid anderzijds tot ongelijkheid kan leiden.



PROEFVRAGEN HFDST 3

7.

A. De Hoge Raad stelt in het arrest Runescape voor het eerst vast dat een virtueel amulet en masker onder omstandigheden een goed is in de zin van art. 310 Sr. Hoe zou Wiarda, auteur van het boek *'Drie typen van rechtsvinding'*, deze vorm van rechtsvinding typeren? Welke verklaringen geeft hij voor het bestaan van dit type rechtsvinding?

B.

Noem twee redenen waarom jurisprudentie als rechtsbron niet in de triasleer past en drie redenen waarom de erkenning van jurisprudentie als rechtsbron tegenwoordig toch als met de triasleer verenigbaar wordt beschouwd.

8.

A. In de jurisprudentie is geregeld de vraag aan de orde geweest of een omgangsregeling (het door de rechter bekrachtigde recht van de, na echtscheiding niet met het gezag belaste ouder, om om te gaan met zijn/haar kind) onder de oude BW-bepalingen ook openstond voor mensen die niet met elkaar getrouwd waren voorafgaand aan de onenigheid die uiteindelijk de behoefte aan een omgangsregeling bepaalt. Stel dat de rechter bepaalt dat de regeling ' hoewel blijkens de bewoordingen van het artikel niet expliciet op deze justitiabele van toepassing, naar de huidige inzichten zo moet worden uitgelegd, dat betrokkene ook in aanmerking dient te kunnen komen voor een omgangsregeling en mitsdien in zijn verzoek hiertoe ontvankelijk verklaard moet worden.' Welke interpretatiemethode hanteert de rechter hier? Leg kort uit.

B. Welke risico's zijn verbonden aan het hanteren van open normen door de rechter?

VRAGEN BIJ HFDST 5

9. Sjouwerman, werknemer van de Coca-Cola Export Corporation, liet bij de bevoorrading van cafe De Munt in Amsterdam het luik openstaan. Duchateau, bezoeker van het cafe, merkte onderweg naar het toilet te laat het openstaande luik op, viel en brak zijn linkerbeen.

A. Welke vorm van rechtvaardigheid is in het geding als beoordeeld wordt of Sjouwerman verwijtbaar onzorgvuldig heeft gehandeld? Geef aan wat deze vorm van rechtvaardigheid inhoudt.

B. In de befaamde Zutphense juffrouw-zaak (mevrouw De Vries weigert bij lekkage de hoofdkraan af te sluiten omdat dit haar nachtrust verstoort, met als gevolg grote schade) staat de vraag centraal of onrechtvaardig is om na te laten anderen hulp te bieden die in nood zijn. Hebben we volgens het utilisme een plicht om individuen in nood te helpen? Waarom (niet)?

PROEFVRAGEN BIJ HFDST 6

11. Pieter van de K., verdacht van moord, beroept zich tijdens de terechtzitting op ontoerekenbaarheid (art. 39 Sr). In het psychiatrisch onderzoek komt vast te staan dat Van de K. inderdaad ontoerekenbaar was ten tijde van het plegen van het delict. De rechter neemt deze conclusie over en ontslaat Van der K. van alle rechtsvervolging.

A. Mag Pieter van de K volgens aanhangers van de vergeldingsleer desondanks gestraft worden? Waarom (niet)?

B. Mag Pieter van de K. volgens aanhangers van de preventieleer gestraft worden? Waarom (niet)?

12. In art. 114 van de Nederlandse Grondwet is bepaald dat de doodstraf niet mag worden opgelegd. In de Verenigde Staten wordt de doodstraf in sommige staten nog veelvuldig opgelegd.

A. Geef minimaal 3 argumenten voor de doodstraf

B. Kan de (on)waarheid van de onder A genoemde argumenten bewezen worden op basis van feiten? Motiveer je antwoord.

PROEFVRAGEN BIJ HFDST 1

13 De beroemde Britse rechtsfilosoof H.L.A. Hart ontwikkelde een theorie over de vraag wat is recht. Hij deed dat vanuit een kritiek op het rechtspositivisme van John Austin. Austin stelt dat recht bestaat uit bevelen van de soeverein die worden afgedwongen door de dreiging van straf. Volgens Hart kan het recht beter worden opgevat als geheel van primaire en secundaire regels worden.

A. Hart beschouwt secundaire regels als oplossing voor problemen die ontstaan als eenvoudige gemeenschappen zich ontwikkelen tot complexe samenlevingen. Op welke problemen doelt Hart?

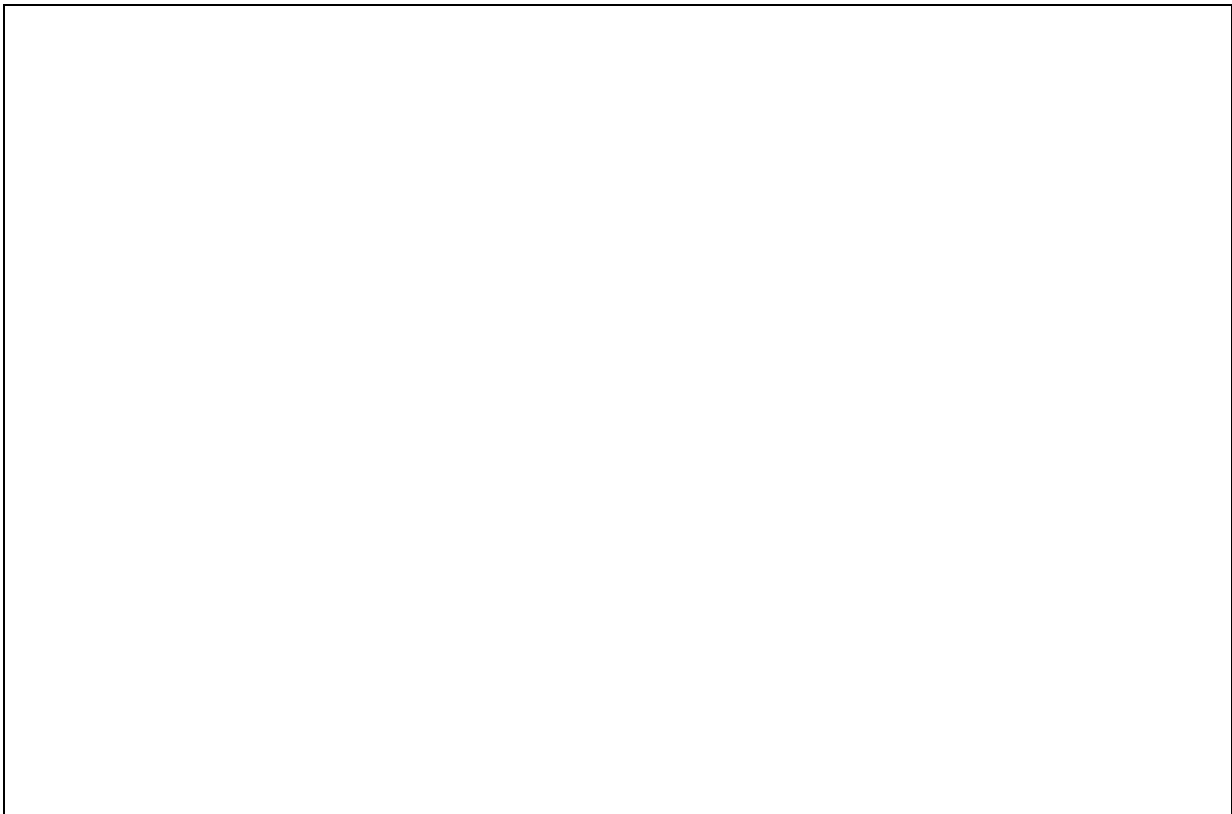
B. *Achtergronden* stelt dat rechtsnormen een eigenaardige positie innemen tussen bevelen en morele normen. Wat hebben rechtsnormen gemeen met bevelen? Wat hebben rechtsnormen gemeen met morele normen?

14. De beroemde Britse rechtsfilosoof H.L.A. Hart ontwikkelde een theorie over de vraag wat is recht. Hij deed dat vanuit een kritiek op het rechtspositivisme van John Austin. Austin stelt dat recht bestaat uit bevelen van de soeverein die worden afgedwongen door de dreiging van straf. Volgens Hart kan het recht beter worden opgevat als geheel van primaire en secundaire regels.

A. Waarom kan recht in een complexe samenleving volgens Hart niet alleen bestaan uit primaire regels?

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for the student to write their answer to question A.

B. Waarom is recht volgens Hart niet identiek met een bevel van een soeverein waarvan de naleving afgedwongen wordt door de dreiging van straf?

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for the student to write their answer to question B.

